

Informació i documentació en els Jocs Olímpics

Sue Halbwirth, Kristine Toohey

Col·lecció Lliçons universitàries | 6

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Aquesta obra ha estat publicada com a part del projecte educatiu del Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB), *Lliçons universitàries olímpiques*, promogut a través de la Càtedra Internacional d'Olimpisme (CIO-UAB). El projecte té com a objectiu oferir l'accés en línia a textos elaborats per experts internacionals i dirigits a estudiants universitaris i professors que tracten sobre les principals temàtiques relacionades amb els Jocs Olímpics.

Aquesta obra està subjecta a la llicència Reconeixement-No comercial-Sense obres derivades 2.5 Espanya de Creative Commons. Ets lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra, sempre que reconegues l'autor i editor, no sigui utilitzada per a finalitats comercials o generar una obra derivada d'aquesta.

Per citar aquest document, pots usar la referència:

Halbwirth, Sue; Toohey, Kristine (2010): *Informació i documentació en els Jocs Olímpics: lliçó sobre Olimpisme* [article en línia]. Barcelona : Centre d'Estudis Olímpics (UAB). Càtedra Internacional d'Olimpisme (CIO-UAB). [Consulta: dd/mm/aa]
<http://ceo.uab.cat/pdf/halbwirth_cat.pdf>

- © Del contingut, 2002 Sue Halbwirth , Kristine Toohey
- © De l'edició, 2010 Centre d'Estudis Olímpics (CEO-UAB)

ISBN: 978-84-693-6182-5

Sumari

1. Comitès Organitzadors dels Jocs Olímpics (COJO)	1
1.1. Aspectes generals	1
1.2. Informació que generen els COJO	2
1.3. Exemple de la gestió de la informació i la documentació d'un COJO: SOCOG	4
2. Informació i documentació: el Comitè Internacional Olímpic.....	7
2.1. Serveis de Coneixement dels Jocs Olímpics	7
2.2. Centre d'Estudis Olímpics (CEO)	8
2.3. OTAB (Olympic Television Archive Bureau).....	9
3. Informació i documentació olímpiques externes al Moviment Olímpic	9
3.1. Introducció	9
3.2. Centres d'estudis olímpics	11
3.3. Altres fonts d'informació i documentació	12
4. Conclusió	13
Bibliografia	15
Lectures complementàries	15
Llocs web d'interès	16

1. Comitès Organitzadors dels Jocs Olímpics (COJO)

1.1. Aspectes generals

El debat de l'organització d'un dels esdeveniments esportius més importants com és el cas dels Jocs Olímpics normalment tracta sobre la logística, el màrqueting, l'acreditació, la tecnologia esportiva, el terreny de joc, el transport, l'allotjament i altres activitats funcionals. No obstant això, l'èxit d'aquestes funcions es basa fonamentalment en l'adquisició, la producció i la divulgació de la informació. Aquests procediments essencials sovint no es reconeixen com a impulsors clau, la qual cosa provoca una manca de coordinació i integració de la informació en les organitzacions.

En el Moviment Olímpic, la informació corre internament dins el comitè organitzador i externament cap als grups d'interès. Entre els productors d'informació trobem el COJO, el CIO, les administracions de la ciutat amfitriona, les federacions esportives internacionals, els Comitès Olímpics Nacionals, els mitjans de comunicació, els historiadors dels Jocs Olímpics, els investigadors, els socis i patrocinadors, etc.

De la mateixa manera que hi ha molts participants en el corrent de la informació, la informació dels Jocs Olímpics té moltes manifestacions, cadascuna amb les seves característiques i els seus reptes per a una gestió eficaç de la informació. Una part d'aquesta informació és passatgera i tan sols es comparteix amb un grup petit, com ara el correu electrònic. Un altre tipus d'informació es produeix en documents oficials, tant en format electrònic com en paper, per a una revisió contínua i/o compartida amb alguns dels grups d'interès, com ara la planificació de l'explotació de les instal·lacions i els contractes. No obstant això, la informació té com a objectiu una divulgació àmplia, per exemple, els materials de màrqueting de les entrades per a un lloc web públic, mentre que hi ha altra informació que es gestiona a través de sistemes electrònics tancats, com ara la planificació de la seguretat.

El procés de documentació per a la informació olímpica és decisiu per a assegurar que la informació s'enregistra i es gestiona a fi de tenir una referència contínua i d'afavorir l'ús compartit i eficaç de la informació. Els documents són els que proporcionen l'enregistrament de la planificació i dels resultats. Els processos de documentació necessiten, de la mateixa manera que la informació, una gestió i coordinació.

Cada vegada que es concedeixen uns Jocs d'hivern o d'estiu, sorgeix un Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics per a dirigir i organitzar l'esdeveniment. Al començament, cada COJO engega amb un reduït nombre de personal que, en aproximadament set anys, passa a tenir diversos milers i que, al capdavall, es dissol ràpidament. Toffler (1990) va anomenar les organitzacions com els COJO, que creixen i disminueixen, les "organitzacions palpitants". Hanlon i Jago (2000: 96) van descriure les principals característiques organitzatives com a: flexibles; planes, amb un èmfasi horitzontal quant a diferenciació; molt formalitzades; descentralitzades, sobretot en l'apogeu de l'esdeveniment; compostes per equips en unitats funcionals: directius, operadors i personal d'ajut extern; innovadores en un entorn complex; variants periòdicament en les estructures internes; i benèvols de satisfer el personal.

Tot i les dificultats que hi ha per organitzar uns Jocs Olímpics, no es compartia gaire informació ni documentació de manera formal d'un COJO al següent fins als Jocs Olímpics de Sidney 2000. Això volia dir que, en el moment que un COJO es dissolia, també desapareixia informació, coneixements i experiències de gran valor. A més a més, les ciutats amfitriones volien dur a terme "els millors Jocs de la història" i, normalment, intentaven aconseguir-ho per mèrits propis, així que sovint no volien buscar informació de manera activa en els COJO anteriors.

1.2. Informació que generen els COJO

Tot i que els COJO anteriors no van transmetre els seus coneixements d'una manera sistemàtica, probablement han estat els creadors més importants d'informació i de documentació del Moviment Olímpic. Des del començament del procés de candidatura de la ciutat amfitriona fins al final dels Jocs Olímpics, els comitès organitzadors generen grans quantitats d'informació i de documentació. De primer, aquesta informació consisteix en material d'arxiu (documents administratius, informes tècnics i índexs d'impacte, revistes, objectes d'interès, material audiovisual, fotografies, mapes, i també material electrònic, com ara còpies del lloc web, sistemes d'Intranet, etc.) (Cerezuela i Moreno, 2001).

Aquests enregistraments deuen considerar-se com un component intel·lectual i essencial del llegat que cada un dels Jocs Olímpics deixa a la seva comunitat amfitriona. Fins a les últimes Olimpíades, el CIO no va involucrar-se oficialment en la recollida, manteniment i conservació

dels arxius d'un COJO. Per tant, el CIO desconeix les ubicacions d'alguns dels arxius dels COJO (veure la taula núm.1). Actualment, la situació està millorant. El Contracte de la Ciutat Amfitriona per als Jocs Olímpics de Pequín 2008 inclou un requisit per al Comitè Organitzador de Pequín que consisteix en el desenvolupament d'una planificació d'arxius. No obstant això, encara no es menciona res sobre la conservació dels arxius dels Jocs en la *Carta Olímpica*.

Taula núm. 1: Estat dels arxius dels COJO

Arxius encara existents dels Jocs		Estat dels arxius desconeguts
Jocs d'Estiu		
Atenes 1896	Melbourne 1956	París 1900
Saint Louis 1904	Tòquio 1964	París 1924
Londres 1908	Múnic 1972	Roma 1960
Estocolm 1912	Montreal 1976	Mèxico 1968
Anvers 1920	Los Angeles 1984	Moscou 1980
Àmsterdam 1928	Seül 1988	
Los Angeles 1932	Barcelona 1992	
Berlín 1936	Atlanta 1996	
Londres 1948	Sidney 2000	
Hèlsinki 1952		
Jocs d'Hivern		
Lake Placid 1932		Chamonix 1924
Garmisch-Partenkirchen 1936		Saint-Moritz 1928
Oslo 1952		Saint-Moritz 1948
Squaw Valley 1960		Cortina d'Ampezzo 1956
Innsbruck 1964		Grenoble 1968
Sapporo 1972		Sarajevo 1984
Innsbruck 1976		Albertville 1992
Lake Placid 1980		
Calgary 1988		

Font: Directori Internacional d'Estudis Olímpics

1.3. Exemple de la gestió de la informació i la documentació d'un COJO: SOCOG

Quan el 1993 es va crear el Comitè Organitzador dels Jocs Olímpics de Sidney (SOCOG), ja posseïa una sòlida biblioteca corporativa i un sistema de gestió d'enregistraments, el qual es va transferir des del Comitè Australià de Nova Gal·les del Sud, que promovia i preparava el logotip per als Jocs Olímpics de Sidney 2000, SOBL (Sydney Olympic Bid Limited). Des que es va crear, el SOCOG va dissenyar una estratègia de gestió de la informació que incloïa:

1. Un sistema de gestió de documents i d'informació ampli per a tota la organització.
2. Un sistema per a la codificació de la terminologia.
3. Un sistema integrat de biblioteca, gestió d'enregistraments i arxius.

Amb el creixement del SOCOG com a organització, es va plantejar el repte de gestionar de manera eficaç el consegüent creixement exponencial de la informació electrònica i dels documents que sorgien. Fent un pas endavant cap a un COJO, es va implementar un sistema d'informació per a tota l'organització. El sistema va ajudar a la creació i a l'ús compartit de documents, la qual cosa va ser de gran importància per al SOCOG i els seus accionistes. El 30 de juny de 1998, va néixer el sistema d'informació intern dels Jocs de Sidney 2000 (s'anomenava "Atenea" en honor a la deessa grega de la sabiesa i el coneixement) a fi de complementar els processos i el sistema de gestió d'enregistraments existents en l'organització. Cal destacar que: s'integrava en l'entorn de sobre taula del SOCOG; podia créixer amb l'organització; era molt més que una simple eina de gestió de textos perquè permetia el desenvolupament en l'automatització de processos administratius; podia proporcionar enllaços a altres informacions electròniques internes a través d'un portal corporatiu.

El sistema va proporcionar un entorn compartit per a la creació i la divulgació d'informació i coneixement, i va promoure l'ús compartit i la vinculació de dades existents. El concepte era un "lloc únic per a tota la informació", no tan sols per a la recuperació de la informació, sinó per a la seva elaboració.

El sistema d'informació dels Jocs de Sidney 2000 tenia accés electrònic immediat a informació corporativa, pública, operacional, coherent, actual i aprovada. A més a més, proporcionava

una infraestructura d'informació pública per al centre de trucades del SOCOG i per a altres grups d'interès externs. A partir del mes de setembre de 2000, el sistema constava d'uns 38.000 documents, aproximadament, i havia passat de ser d'un simple magatzem d'informació a un portal corporatiu amb enllaços a altres bases de dades, un dipòsit de coneixement i una eina de divulgació del coneixement (Halbwirth i Toohey, 2001).

Durant els Jocs, el sistema d'informació dels Jocs de Sidney 2000 va proporcionar la infraestructura d'informació pública per a gestionar el corrent massiu de comunicacions públiques del SOCOG. Després dels Jocs, el sistema, l'arxiu i el magatzem d'informació i coneixement s'han convertit en una font i un llegat de gran valor. El component d'informació pública, que una vegada va proporcionar la infraestructura informativa per al centre de trucades i els grups d'interès, es va extreure i es va convertir en format html. Aquest contingut es va integrar en una altra informació de Sidney 2000 i ara està disponible com a lloc web de material d'arxiu a Gamesinfo.com.

Mentre el sistema d'informació dels Jocs de Sidney 2000 gestionava la informació operativa i corporativa essencial, un sistema complementari que organitzava i codificava la informació del SOCOG va gestionar la complexitat del llenguatge i la terminologia dins el COJO. El sistema de codis dels Jocs del SOCOG va identificar, definir, normalitzar i codificar la terminologia olímpica estratègica que havia de sincronitzar-se entre les diverses organitzacions olímpiques per a assegurar que tot el personal i totes les aplicacions informàtiques eren coherents quan feien referència a les mateixes coses, llocs, persones i activitats. Entre els exemples de la informació que es va codificar s'inclouen els noms de països, banderes, instal·lacions, esports, disciplines i esdeveniments.

El CIO i altres organitzacions del Moviment Olímpic van establir alguns dels codis, mentre que d'altres, com són els de les instal·lacions, eren únics per als Jocs Olímpics de 2000. Els objectius del sistema de codis són: sincronitzar la terminologia essencial a tota l'organització; minimitzar l'impacte del canvi d'informació en les operacions; contribuir a l'ús compartit de la informació entre programes.

El sistema de codis va continuar creixent amb el SOCOG. Quan van celebrar-se els Jocs, aproximadament tenia uns 30.000 termes. Aquests sistemes basats fonamentalment en la tecnologia es complementaven amb un servei d'informació més "tradicional" que proporcionava al SOCOG un servei de recerca i de biblioteca, un servei de gestió d'enregistraments en paper i, al capdavant del SOCOG, un arxiu d'informació i de documentació.

Des d'un bon començament, el SOCOG tenia personal bibliotecari i investigador que oferia un vast servei de biblioteca corporativa, incloent-hi la recuperació d'informació per a ajudar a la planificació i a la presa de decisions. Els temes de la recerca eren molts i variats perquè abastaven fins a més de 90 àrees funcionals del SOCOG. Per exemple, la composició dels gasos de les torxes olímpiques anteriors, una llista dels animals australians que podrien ser adients per a ser mascota, la tecnologia per a la identificació del palmell de la mà, així com el rerefons de la història dels esportistes olímpics australians.

Durant el punt culminant del període entre juny de 1997 i juny de 2000, la biblioteca corporativa del SOCOG tenia una col·lecció d'uns 10.000 articles, aproximadament, i responia a una mitjana de 45 sol·licituds d'investigació, 180 consultes de referències i 75 recerques en línia cada setmana. En la col·lecció s'inclouïen llibres, publicacions periòdiques, cintes de vídeo i una biblioteca de fotografies de 58.000 imatges en diferents formats.

Els documents i enregistraments oficials del SOCOG en paper es gestionaven a través d'un sistema de gestió d'enregistraments centralitzat, així com la implementació d'una planificació administrativa dels arxius. Els enregistraments es definien com a informació enregistrada, creada o rebuda pel SOCOG, que documentava les accions o autoritzava les decisions, accions i delegacions. A la fi dels Jocs, la base de dades de la gestió dels enregistraments, que constava de 125.000 enregistraments amb 10.000 arxius d'enregistrament, a més a més d'informació associada en publicacions, estava empaquetada i enumerada per a crear l'arxiu del SOCOG.

2. Informació i documentació: el Comitè Internacional Olímpic

2.1. Serveis de coneixement dels Jocs Olímpics

Tal com es va comentar en el primer capítol, cada COJO produeix una gran quantitat d'informació i documentació que, fins l'any 2000, en gran part havia estat "perduda" per al CIO i per al Moviment Olímpic.

A fi de superar-ho, el 1999 es va signar un contracte comercial entre el CIO i el SOCOG que formalitzava la venda del coneixement tàcit i explícit del SOCOG al CIO. Després, aquest material es va divulgar als COJO dels Jocs de Salt Lake City i Atenes. Aquest programa de transferència de coneixement es coneix com TOK (Transfer of Know How).

El TOK implicava el repartiment oral i escrit de la propietat intel·lectual entre els directius de les àrees més importants del SOCOG en més de 90 guies individuals. El mes de gener de 2000 es va recollir el primer material escrit que incloïa entrevistes realitzades durant la primera meitat de l'any 2000. A l'última etapa del procés del TOK, els alts directius van haver de realitzar un informe complet sobre els Jocs de Sidney, durant el mes de novembre de 2000 a Atenes.

El coneixement proporcionat pel programa TOK de Sidney constituirà les bases d'una guia de la gestió olímpica en general que s'anirà completant després de cadascun dels Jocs.

Els Serveis de Coneixement dels Jocs Olímpics, anomenats OGKS (Olympic Games Knowledge Services), dirigits per l'antic secretari general del Comitè Olímpic Australià, Craig McLatchey, es van crear per a continuar la gestió de la informació i del coneixement generada pels Jocs Olímpics de Sidney i els Jocs futurs. Els OGKS continuaran el programa de recollida d'informació i de coneixement per millorar l'entorn de coneixement dels propers COJO, les ciutats aspirants i altres organitzacions de l'esdeveniment.

El CIO i Monash Ed (propietat de la Monash University, Cambridge Consulting Services i Equiset) comparteixen la propietat dels OGKS. Era decisiu el fet que aquesta companyia continués amb el desenvolupament i la gestió de la informació de la planificació olímpica. Segons Magnay (2001), mentre el CIO havia pagat prèviament al SOCOG 5 milions de dòlars

americans pels arxius, els organitzadors d'Atenes 2004 i Torino 2006 no ho van poder aplicar gaire a la seva situació. No obstant això, la nova empresa conjunta resoldrà aquest problema mitjançant la personalització dels programes per a cada ciutat. Tal com diu el director general del CIO, François Carrard, aquesta transferència de coneixement forma part de la política del CIO a fi de ser més proactiu en les àrees estratègiques essencials.

En el mes de febrer de 2002, a Salt Lake City, els OGKS van tenir un paper fonamental en les sessions informatives de les ciutats i en els Comitès Olímpics Nacionals (CON) que estaven interessats en la candidatura dels Jocs Olímpics d'Hivern de 2010. Els OGKS, en col·laboració amb el personal del CIO, van contractar experts perquè presentessin diversos temes crítics a les ciutats a fi de realitzar una candidatura adequada, i també van distribuir un llibret d'informació de 152 pàgines amb un CD-ROM adjunt que servirà com a document base per al procés de selecció de 2010. El CD-ROM inclou vídeos i fotografies que expliquen els diferents aspectes de la celebració dels Jocs (CIO, 2002).

Els OGKS continuaran treballant amb el CIO en tots els processos de selecció de candidatures dels Jocs. A més a més de reunir una base de dades, identificarà i acreditarà els experts dels Jocs, i els animarà a transmetre les seves experiències en els Jocs.

2.2. Centre d'Estudis Olímpics del CIO (CEO-CIO)

El CIO dirigeix el Centre d'Estudis Olímpics (CEO). Situat en el Museu Olímpic, el CEO és un dels dipòsits més grans i amb la major quantitat d'informació visual i sonora relacionada amb el Moviment Olímpic i els Jocs Olímpics. El CEO del CIO consta de set subdivisions: Arxius històrics (850 metres lineals de documents escrits); Imatges i so (17.500 hores de pel·lícula); Biblioteca fotogràfica (410.000 documents); Biblioteca (18.000 llibres i 250 publicacions periòdiques); Documentació; Relacions externes; Serveis educatius.

Els arxius històrics descriuen la història del Moviment Olímpic des que es van crear el 1894. Tenen com a objectiu preservar la memòria del Moviment Olímpic i coordinar i promoure la investigació, l'ensenyament i les publicacions relacionades amb l'olimpisme. Les seves col·leccions estan relacionades amb la història del Moviment Olímpic, el CIO i els seus membres, l'organització de les Olimpíades i els Jocs Olímpics d'Hivern, i l'evolució del

programa olímpic. També inclou les col·leccions dels antics presidents del CIO, inclosos: Pierre de Coubertin, Demetrius Vikelas, Count Henri de Baillet-Latour, Sigrid Edström, Avery Brundage, Lord Killanin i el Marquès de Samaranch. La correspondència oficial i les publicacions dels diversos COJO i CON també es documenten i es conserven, així com els informes de les sessions del CIO, les juntes directives i altres grups de treball del CIO. La correspondència del CIO amb les Federacions Internacionals i els Comitès Olímpics Nacionals (CON). Cal destacar que existeixen embargaments estrictes en la divulgació d'alguns d'aquests documents, que de vegades poden arribar fins a 30 anys.

2.3. OTAB (Olympic Television Archive Bureau)

A diferència del CEO, l'OTAB (Olympic Television Archive Bureau) té una col·lecció d'imatges d'arxiu del camp de joc. El CIO va crear l'OTAB el 1995 a fi de dirigir i comercialitzar de manera satisfactòria l'extens arxiu dels Jocs Olímpics, a més a més de proporcionar fragments de pel·lícula olímpica i administrar els procediments de concessió de llicències.

Actualment, l'arxiu conté més de 20.000 hores de material de cine, televisió i noticiari cinematogràfic. Els primers metratges es remunten al començament del segle XX. Periòdicament, s'afegeix material addicional a l'arxiu a través del programa d'adquisicions del CIO, en col·laboració amb el Museu Olímpic de Lausana (Suïssa). El CIO dirigeix l'OTAB, on treballen especialistes en arxius i producció esportives del TWI (Trans World International).

3. Informació i documentació olímpiques externes al Moviment Olímpic

3.1. Introducció

Tots els coneixements que es tenen dels Jocs Olímpics i, per tant, tota la informació i documentació produïda sobre aquest tema per persones i organitzacions que no formen part de la família olímpica és prolífica i creixent.

La majoria de la gent, quan parla dels Jocs Olímpics, normalment es refereix a les actuacions dels atletes. És evident que els Jocs Olímpics són més que això. Fins i tot l'abast dels mitjans de comunicació no es limita a les fites atlètiques. Si fem una ullada ràpida als diaris que parlen dels Jocs Olímpics i de l'esport en general, veurem que hi ha un excés de temes que oscil·len entre els aspectes legals i la història, passant pels aspectes filatèlics, entre d'altres.

L'any 2000, un any olímpic, es van indexar 835 articles a *Sportdiscus* amb títols com "Jocs Olímpics" o "Olimpiades". Segons el *Global Books in Print*, l'any 2000 es van publicar 552 llibres sobre els Jocs Olímpics.

Aquestes xifres desestimen els números reals perquè, sovint, els aspectes dels Jocs Olímpics apareixen en llibres que tenen un contingut més general. Per exemple, en el llibre *The struggle for Canadian sport* (1996) de Bruce Kidd, encara que hi hagi referències als Jocs Olímpics com a mínim en 20 pàgines, no és un percentatge prou elevat per a assignar el tema olímpic com a tema del llibre en un sistema de dades de catalogació CIP (*cataloguing-in-publication*). No s'indexen tots els articles periodístics, i els Jocs Olímpics és un tema que es tracta en congressos que no estan dedicats especialment als Jocs. Així mateix, moltes publicacions en llengües estrangeres no són enregistrades pel SIRC (Sport Information Resource Centre), que produeix *Sportdiscus* (Warning, Toohey i Ching, 2001).

Un altre exemple sobre l'abast de la informació i la documentació olímpica es pot obtenir observant el registre internacional dels autors olímpics en el Directori Internacional d'Estudis Olímpics. El registre inclou més de 800 institucions i autors que s'encarreguen d'investigacions, activitats acadèmiques i que tenen documentació sobre els Jocs Olímpics. Tal com hem dit anteriorment, aquest llistat no inclou a tots aquells que investiguen sobre aquest tema.

Per als estudiosos que estan interessats en els Jocs Olímpics com a àmbit d'investigació, és una satisfacció veure que el nombre de col·leccions creixi. Segons Wilson (1998), a mesura que les persones en les universitats i en altres organismes reguladors de l'esport han millorat el seu coneixement sobre el significat del Moviment Olímpic com a fenomen històric i cultural, hi ha hagut una més gran voluntat a l'hora de proporcionar fons per al desenvolupament de biblioteques, arxius i centres de documentació olímpiques.

3.2. Centres d'estudis olímpics

A més a més del CEO del CIO, hi ha una quantitat de CEO "independents". Tenen un paper molt important en la divulgació de la informació i la documentació olímpiques. Segons la correspondència personal del CIO, fins ara no hi ha requisits específics establerts oficialment per a determinar els centres que poden considerar-se CEO. Alguns criteris que es poden tenir en compte són: l'annex a una universitat, la docència en olimpisme, la investigació, la publicació de treballs sobre olimpisme i l'existència d'un servei de documentació (Puig, N., 2001).

Actualment, no existeix cap registre oficial dels centres d'estudis olímpics de tot el món, però el CIO té una llista "informal" de 19 organitzacions que es consideren CEO i compleixen una part o la totalitat dels criteris. En general, es reconeix que els CEO de la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat d'Ontario Occidental i la Universitat de Nova Gal·les del Sud compleixen tots els requisits. També hi ha altres institucions acadèmiques i olímpiques interessades en la investigació i difusió de l'olimpisme, per exemple, el CERSO (Centre d'étude et de recherche sur le sport et l'olympisme) de la Universitat de Franche-Comté (França).

Probablement, el més prolífic dels centres d'estudis olímpics "independent" és el que es troba a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Es va crear el 1989 i els seus objectius són: col·laborar amb el Moviment Olímpic Internacional i amb les diferents organitzacions esportives nacionals i internacionals en l'àmbit de la divulgació cultural, científica i acadèmica; dur a terme investigacions relacionades amb l'olimpisme i l'esport, especialment en l'àmbit de les humanitats i les ciències socials; organitzar cursos universitaris per a professionals i estudiants de postgrau sobre olimpisme i esport; recollir documentació i posar-la a l'abast d'estudiants, visitants i especialistes a través d'un servei d'informació i documentació; promoure activitats acadèmiques internacionals i la coordinació de centres universitaris; i facilitar, mitjançant simposis, conferències i publicacions, la divulgació científica i social dels estudis realitzats. Entre les seves activitats també s'inclou l'administració de cinc llistes de correu electrònic.

A Austràlia hi ha un CEO a la Universitat de Nova Gal·les del Sud des del 1996. En la declaració del seu objectiu principal s'inclou la intenció de promoure i coordinar l'estudi, la investigació i

l'ensenyament dins la universitat en matèries relacionades amb els estudis olímpics. També posseeix una gran col·lecció de documents textuais i visuals, i materials dels Jocs Olímpics de Sidney 2000.

El 1989 es va crear un CEO a la Universitat d'Ontario Occidental. Conegut com el Centre Internacional d'Estudis Olímpics, té com a objectiu principal la generació i la divulgació dels estudis acadèmics, que sobretot es basen en l'estudi sociocultural dels Jocs Olímpics Moderns i del Moviment Olímpic. A fi de complir els objectius, el centre edita la revista *Olympika* i cada any olímpic celebra un simposium internacional per a la recerca olímpica.

3.3. Altres fonts d'informació i documentació

Evidentment, aquest capítol no pot abastar totes les fonts possibles d'informació i documentació relacionada amb temes olímpics, tot i que inclou alguns exemples rellevants.

L'AAFLA (Amateur Athletic Foundation Los Angeles) té una de les més importants col·leccions del món en informació olímpica. Conté una còpia de tots els informes oficials dels Jocs Olímpics, documents de candidatures, uns quants milers de llibres i publicacions periòdiques que tracten tots els aspectes dels Jocs Olímpics, materials efímers, l'Avery Brundage Collection en microfilm, una gran quantitat de pòsters olímpics i material gràfic, medalles olímpiques i milers de fotografies. Una característica rellevant de la col·lecció olímpica de l'AAFLA és la conservació de la informació històrica olímpica en format digital, que es troba disponible de forma gratuïta a Internet. Segons Wilson (1998), la col·lecció no és, ni molt menys, la col·lecció olímpica més gran del món, però hi ha un parell d'aspectes que, combinats, fan que sigui diferent de les altres col·leccions. De primer, a diferència de la majoria, si no de totes les organitzacions olímpiques que subvencionen col·leccions la biblioteca de la fundació es dedica de debò a la recollida d'informació que representa una gran varietat de punts de vista sobre el Moviment Olímpic. Ningú no ha de passar cap prova ideològica per a ser admès a la col·lecció. No s'ha retirat cap llibre o article dels prestatges ni s'han deixat d'adquirir-ne perquè presentin una imatge desfavorida dels Jocs Olímpics o dels seus dirigents. Potser aquest accés sense fronteres a la informació olímpica sigui, segons el que penso, l'aspecte més destacable de la col·lecció Olímpica de Los Angeles.

La quantitat d'informació i documentació olímpiques disponible a Internet augmenta vertiginosament. En general, hi ha tres categories principals d'informació a Internet que tenen a veure amb les Olimpíades: la informació del Moviment Olímpic, els llocs dels COJO i els dipòsits dels Jocs en general. La presència dels CON en els llocs web és molt diversa. Alguns dels CON més importants ofereixen una informació completa sobre el Moviment Olímpic, mentre que els CON més petits no són presents a Internet.

Segons Davis (1988), les Federacions Esportives Internacionals sovint mantenen els enregistraments olímpics. Per exemple, el lloc web de FISA (Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron) enumera els millors moments dels esdeveniments de rem olímpic, mentre que el lloc web de IAAF (International Association of Athletics Federations) ofereix una gran varietat d'enregistraments i estadístiques sobre els temps i les distàncies atlètiques.

Així mateix, cal destacar el lloc web del Directori Internacional d'Estudis Olímpics d'Autors, Institucions i Serveis d'Informació organitzats pel Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport en col·laboració amb el Museu Olímpic i el Centre d'Estudis de Lausana. Aquest directori enumera investigadors i organitzacions que treballen en l'àmbit olímpic arreu del món. Una de les bibliografies més completes de les Olimpíades fins avui es troba al lloc web de la Universitat de Tecnologia. Aquest recurs, amb més de 50 pàgines a l'actualitat, està actualitzat i ofereix detalls de més de 1.000 fonts d'informació olímpica.

4. Conclusió

És evident que un treball com aquest tan sols pot proporcionar una visió general d'alguns dels projectes d'informació i de documentació relacionats amb aquest aspecte íntegre de l'organització de l'esdeveniment esportiu més influent en el món. Hi ha molts altres aspectes de la *Informació i documentació en els Jocs Olímpics* que es podrien estudiar per a oferir lliçons fonamentals sobre els Jocs Olímpics. El més important és que ens adonem que, sense la recollida d'informació ni la documentació olímpica, els nostres coneixements sobre la història i l'organització dels Jocs Olímpics no serien tan complets com ho són en aquest moment. A mesura que les noves tecnologies avancen, ens proporcionen l'oportunitat de dur a terme una

sistematització més gran de la recollida, l'emmagatzematge, la divulgació i la comprensió de la informació olímpica.

Bibliografia

Cerezuela, Berta; Moreno, Ana Belen (2001): "The Olympic Studies International Directory in the framework of the web of the International Chair in Olympism (IOC-UAB)", in *Sports information in the third millennium: proceedings of the 11th IASI World Congress, Lausanne, 25th, 26th and 27th April 2001*. Lausanne : Olympic Museum and Olympic Centre, p. 321-332.

Davis, Jodie (1998): "Olympic Internet resources...the perpetual race..." in *Olympic information seminar: held at the Institute of sport Canberra Australia, October 1998*. Belconnen : Australian Sports Commission. Disponible a: <http://www.ausport.gov.au/nsic/olysem/semi20.html>

Halbwirth, S.; K. Toohey (2001): The Olympic Games and knowledge management: a case study of the Sydney Organising Committee of the Olympic Games, *European Sport Management Quarterly*, 1(2), p. 91- 111.

Hanlon, C; L. Jago (2000): 'Pulsating sporting events: an organisational structure to optimise performance', in Allen. J. [et. al.]: *Events beyond 2000: setting the agenda. Proceedings of the conference on event evaluation, research and education*. Sydney : Australian Centre for Event Management, UTS, p. 93-104.

IOC (2002): IOC celebrates launch of Olympic Games Knowledge Services, Press Release, 19 February.

Magnay, J. (2001): Aussies in \$8m bid to sell Olympic nous, *Sydney Morning Herald*, 7 November, p 22.

Puig, N. (2001): email, 19th June.

Toffler, A. (1990): *Future shock*. New York: Bantam Books.

Warning, P.; K. Toohey; R. Ching (2001): "Mapping the discipline of Olympic studies: an author cocitation" in *Sports information in the third millennium: proceedings of the 11th IASI World Congress, Lausanne, 25th, 26th and 27th April 2001*. Lausanne : Olympic Museum and Olympic Centre, p. 339-346.

Wilson, W. (1998): "Access to Olympic information at the Amateur Athletic Foundation of Los Angeles", in *Olympic information seminar: held at the Institute of sport Canberra Australia, October 1998*. Belconnen : Australian Sports Commission. Disponible a: <http://www.ausport.gov.au/nsic/olysem/semi12.html>

Lectures complementàries

IOC (2000): *Manual for candidate cities for the games of the XXIX Olympiad 2008*. Lausanne : International Olympic Committee. Disponible a: http://www.olympic.org/uk/utilities/reports/level2_uk.asp?HEAD2=47&HEAD1=11

IOC (2003): *Olympic Charter*. Lausana : International Olympic Committee. Disponible a: http://multimedia.olympic.org/pdf/en_report_122.pdf

Llocs web d'interès

Amateur Athletic Federation of Los Angeles

<http://www.aafla.org/>

Centre d'Estudis Olímpics, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

<http://olympicstudies.uab.es/>

Centre d'Etude et de Recherche sur le Sport et l'Olympisme (CERSO)

<http://www.aliacom.com/cerso/index.html>

Centre for Olympic Studies, University of New South Wales (UNSW)

<http://www.arts.unsw.edu.au/olympic/>

Gamesinfo.com

<http://www.gamesinfo.com.au>

International Centre for Olympic Studies (UWO)

<http://www.uwo.ca/olympic>

International Olympic Committee

<http://www.olympic.org/>

IOC Historical Archives

http://www.olympic.org/uk/passion/studies/archives/index_uk.asp

IOC Olympic Studies Centre

<http://www.olympic.org/studies>

IOC Olympic Studies Centre. Library

http://www.olympic.org/uk/passion/studies/library/index_uk.asp

IOC Olympic Studies Centre. Documentation

http://www.olympic.org/uk/passion/studies/documentation/index_uk.asp

IOC Olympic Studies Centre. Educational Service

http://www.olympic.org/uk/passion/studies/educational/index_uk.asp

IOC Olympic Studies Centre. Image and sound

http://www.olympic.org/uk/passion/studies/images_sounds/index_uk.asp

IOC Olympic Studies Centre. Photographic service

http://www.olympic.org/uk/passion/studies/photographic/index_uk.asp

Olympic Museum Lausanne

<http://www.olympic.org/museum>

Olympic Studies International Directory

<http://olympicstudies.uab.es/directory>

Olympic Television Archive Bureau
www.otab.com/home/default/sps

Informació i documentació en els Jocs Olímpics

Aquest treball té com a objectiu reflexionar sobre la informació i la documentació dels Jocs Olímpics des de tres perspectives. En primer lloc, el treball presenta l'entorn informatiu dels organitzadors d'events, els Comitès organitzadors dels JJ.OO (els OCOG) i presenta l'exemple de de la gestió de la informació i documentació dins del Comitè organitzador dels JJ.OO. de Sydney, el SOCOG (Sydney Organising Committee for the Olympic Games). En la segona part del treball es destaca el paper de la organització principal en Comitè Olímpic Internacional (COI), com a creador, receptor i col·leccionista de la informació olímpica. L'últim apartat del treball està dedicat a la intersecció de fonts d'informació i documentació olímpica compilades per organitzacions i institucions externes al Moviment Olímpic, com per exemple estudiosos, bibliotecaris i Centres d'Estudis Olímpics. Aquests tres sectors en conjunt, tant dins com fora del Moviment Olímpic, conformen un òrgan complet del coneixement sobre els Jocs Olímpics.

Sue Halbwirth i Kristine Toohey
University of Technology, Sydney

Centre d'Estudis Olímpics
Universitat Autònoma de Barcelona

Edifici N. 1a. planta
08193 Bellaterra (Barcelona)
Espanya

Phone +34 93 581 1992
Fax +34 93 581 2139

<http://ceo.uab.cat>
ceoie@uab.cat

